

ПЕДАГОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В.І. Дмитренко, Н.В. Гнітій, В.В. Подпала

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

Накопичення знань, перехід до нових технологій зумовлюють усвідомлене розуміння необхідності перегляду не тільки того, що ми вчимо, але й того, як ми це робимо. Ідея слідкування за освітнім процесом, за результативністю професійної діяльності педагогів виникла і отримала практичну реалізацію в кінці 80-х – початку 90-х р.р. минулого сторіччя [1, 2, 3].

Мета моніторингу полягає не тільки в тому, щоб отримати конкретну картину професійної діяльності педагогів, але й визначити можливі шляхи її покращення.

Моніторинг якості діяльності викладача на заняттях доцільно здійснювати на базі анкетування студентів. Це дозволяє залучити до оцінки якості самих споживачів освітніх послуг. При цьому анкета не повинна бути перевантаженою складними оціночними судженнями, оскільки студенти не в змозі об'єктивно оцінити науково-методичний рівень викладання. Такі оцінки якості можуть дати тільки колеги викладача. Однак студенти в змозі відповісти на питання про види та характер діяльності викладача під час заняття. Більше того, добре сконструйована анкета дозволяє об'єктивно робити висновки про велику кількість узагальнених параметрах якості викладача. Наведемо анкету, яка використовується на кафедрі хімії Полтавського університету економіки і торгівлі в кінці кожної сесії для опитування студентів денної форми навчання.

Анкета якості навчального заняття на кафедрі хімії Полтавського університету
економіки і торгівлі

(кожний критерій оцінюється за 5-бальною шкалою:

від 1 – «якість виражена слабо до 5 – «якість виражена сильно»)

1. Значення та корисність курсу, який прослухали, для професійного зростання.

2. Професійна компетентність викладача, глибоке знання ним свого предмету.
3. Вміння зрозуміло пояснити, ясність і доступність викладання.
4. Вміння цікаво викласти матеріал, створити мотивацію до вивчення дисципліни.
5. Грамотність, виразність і чіткість мови.
6. Можливість конспектування.
7. Пунктуальність, організованість.
8. Доброзичливість, тактовність.
9. Психологічний мікроклімат і комфортність на занятті
10. Об'єктивність в оцінці знань студентів.
11. Об'єм роботи, яку студент виконав самостійно (1 – практично відсутній, 2 – незначний, 3 – оптимальний, 4 – вище середнього, 5 – завищений).
12. Складність питань, що виносяться на самостійну роботу з дисципліни (1 – низька, 2 – нижче середнього, 3 – оптимальний, 4 – вище середнього, 5 – завищена).
13. Який об'єм занять з дисципліни відвідали?
(1 – до 20 %, 2 – від 20 до 40 %, 3 – від 40 до 60 %, 4 – від 60 до 80 %, 5 – від 80 до 100 %)
14. Оцініть рівень Ваших знань з предмету (від 1 – «низький» до 5 – «високий»).
15. Висловіть у довільній формі побажання до викладання навчальної дисципліни _____

Особливість анкети полягає в тому, що студенти оцінюють не тільки викладача, а й себе в навчальному процесі під керівництвом цього викладача. Анкета містить 15 питань, 4 з яких містить елементи самооцінки студентами власної діяльності (пункти 11-14). Це також дозволяє робити висновки про адекватність та об'єктивність їх оцінювання. Анкета містить 10 питань, які відносяться до оцінки трьох компонентів педагогічної діяльності (викладення інформації – п. 2-5; організація пізнавальної діяльності – п. 1,3,4; емоційний настрій і регуляція поведінки – п. 7-10).

Аналіз анкетування дає змогу викладачеві усвідомити: чи зрозуміло студентам навіщо вони вивчають той чи інший матеріал, чи цікаво їм навчатися, чи відчувають вони повагу зі сторони викладача. Вивчення думки студентів про навчальний процес дозволить зрозуміти викладачеві наскільки

він адекватно оцінює успішність своєї педагогічної діяльності в тих її аспектах, які оцінювалися студентами.

Підсумки анкетування обговорюються на засіданнях кафедри, що стимулює викладачів до підвищення якості викладання.

Моніторинг є одним з варіантів управління навчального процесу, при якому викладач має змогу оцінити та зкоректувати науково-методичні підходи викладання курсу.

Таким чином, моніторинг дозволяє підвищити ефективність управління якістю підготовки бакалаврів та магістрів.

Література:

1. Надёжкин Е.Г. Мониторинг профессиональной деятельности преподавателей военного вуза / Е.Г. Надёжкин // Ярославский педагогический вестник. – 2010. – Т. 1. – № 3. – С. 140-142.
2. Новаков Н. Мониторинг образовательного процесса / Н. Новаков, Ю. Попов, В. Подлеснов [та ін.] // Высшее образование в России. – 2003. – № 6. – С. 15-23.
3. Капелюк З.А. Потребительский мониторинг удовлетворенности качеством образовательных услуг в вузе / З.А. Капелюк, С.С. Донецкая, Л.М. Струминская // Стандарты и качество. – 2006. – № 1. – С. 62 – 66.